

Bemærkninger til lovforslaget

1. Almindelige bemærkninger

1.1. Lovforslagets formål

Med dette lovforslag fremsættes der i forlængelse af det fremsatte forslag om overførelse af to tredjedele af det nuværende hovedlandevejsnet til amtskommunerne (vejaftalen), forslag om en tilpasning af den amtskommunale udligning med henblik på at mindske de byrdefordelingsmæssige konsekvenser for de enkelte amtskommuner. Det foreslås, at der i den amtskommunale udligning af udgiftsbehov indføres et nyt kriterium for de amtskommunale udgifter vedrørende det tekniske område.

1.2. Baggrunden for lovforslaget

Det indgik i regeringens aftale af 12. juni 1996 med Amtrådsforeningen, at godt to tredjedele af det nuværende hovedlandevejsnet overføres til amtskommunerne. Med vejaftalen overføres således knap 3.000 km. vej fra staten til amtskommunerne, mens 25 km. vej opklassificeres fra amtskommunerne til staten.

Det fremgår af regeringens aftale med Amtrådsforeningen, at amternes merudgifter kompenseres efter de sædvanlige regler, og at »parterne er enige om at overveje de byrdefordelingsmæssige konsekvenser af opgaveomlægningen«.

Kompensationen for de overtagne driftsudgifter er efter forhandling fastsat til 275 mio.kr. årligt. Denne kompensation ydes via det amtskommunale statstilskud. Herudover ydes en årlig kompensation på 40 mio. kr. for anlægsudgifter. I en overgangsperiode afholder staten dog fortsat visse anlægsudgifter på de nedklassificerede veje, og disse statslige udgifter fragår årligt i den aftalte kompensation, hvorfor det forventes, at denne del af kompensationen først vil komme til udbetaling om 2-3 år. Anlægskompensationen vil herefter indgå i det samlede amtskommunale statstilskud.

Vejaftalen vil have ret forskellig effekt for de enkelte amtskommuner. Ringkøbing, Ribe, Bornholm, og Viborg amtskommuner får forholdsmæssigt overført det største vejnet, mens aftalen ikke berører Københavns og Frederiksberg Kommuner, ligesom Københavns amtskommune alene vil blive berørt ved

en overførsel af 7 km. vej fra amtskommunen til staten.

Kompensationen for vejaftalen ydes efter det sædvanlige kompensationsprincip ved en tilpasning af det amtskommunale statstilskud, som fordeles efter amtskommunernes andel af det samlede beskatningsgrundlag. Dermed vil en stor del af kompensationen tilfalde Københavns og Frederiksberg Kommuner samt Københavns Amtskommune, som ikke får større vejnet. Københavns og Frederiksberg Kommuner samt Københavns Amtskommune vil således i alt få en samlet kompensation på omkring 60 mio. kr., uanset at de ikke har merudgifter. Omvendt får andre amtskommuner en kompensation, der er mindre end de faktiske merudgifter.

Der er på baggrund heraf foreslået en ændring af den amtskommunale udligning af forskelle i udgiftsbehov, således at der fremover tages hensyn til udgiftsbehovet vedrørende de »fysiske opgaver«, såsom teknik, planlægning og veje. Det foreslås, at der i den amtskommunale udligning indføres et kriterium for de beregnede udgifter til det tekniske område. Herved vil de byrdefordelingsmæssige forskydninger ved vejaftalen blive mindsket. I bilag 2 er vist en oversigt over lovforslagets økonomiske konsekvenser for de enkelte amtskommuner.

Af de nedklassificerede statsveje vil op til 126 km. vej blive tilbudt overført til primærkommunerne. Det drejer sig om de statsveje, hvor staten tidligere har haft en samarbejdsaftale med primærkommunerne. Dette vil i givet fald kunne berøre op til 24 kommuner, og indenfor den aftalte økonomiske ramme vil der maksimalt kunne ydes en årlig kompensation på 21,8 mio. kr. til primærkommunerne.

Det er aftalt med de kommunale parter, at disse veje tilbydes omklassificeret til primærkommunerne. Hvis primærkommunen ikke er interesseret i at overtage vejstrækningen overgår vejnettet til amtskommunerne på linje med de øvrige statsveje. Det er pt. ikke afklaret, hvorvidt de enkelte kommuner er interesseret i at overtage de pågældende vejstrækninger.

Eventuelle kompensationsbeløb til kommunerne vil fragå i den kompensation, som er aftalt med